

FYLKESMANNEN I HEDMARK
Landbruksavdelingen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Tordis Fremgården, 62 55 12 09

Vår dato
24.02.2011
Arkivnr.
008

Vår referanse
2010/8741
Deres referanse
201001425-/GDH

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruks- og matdep.	
Saksnr.: 201001425	Doknr.: 013
Mottatt: 25 FEB 2011	
Saksbeh.: LP/SJ/	Ark.: 546.3
Kopi:	Avskr.:

Forslag til ny forskrift om kvoteordningen for melk - høring

Vi viser til Landbruks- og matdepartementets brev av 18. november 2010 der forslag til ny forskrift om kvoteordningen for melk sendes på høring. Fylkesmannen vil komme med noen merknader til høringsutkastet.

Hovedformålet med kvoteordningen er å tilpasse mjølkeproduksjonen til avsetningsmulighetene i markedet. I tillegg har kvoteordningen en sterk struktur- og distriktspolitisk funksjon og er et virkemiddel for å iverksette landbrukspolitiske mål. Fylkesmannen mener det er viktig at kvoteordningen blir opprettholdt og at den fortsatt blir et virkemiddel for å ivareta de landbrukspolitiske måla med hensyn til bruksstruktur og geografisk fordeling av produksjonen. Mjølkeproduksjonen har stor betydning for sysselsetting og verdiskaping i distriktene. De omfattende endringene som foreslås i en så komplisert ordning som kvoteordningen kan få konsekvenser en ikke har oversikt over. Vi antar at et så viktig landbrukspolitisk spørsmål som strukturen i mjølkeproduksjonen vil bli et sentralt tema i landbruksmeldinga. På bakgrunn av dette mener Fylkesmannen at behandlinga av ny forskrift bør utsettes til landbruksmeldinga er behandlet av Stortinget.

Kommentarer til noen av endringsforslagene:

Det kan være positivt med forenkling av kvoteordningen og økt fleksibilitet i disponering av kvota, bl.a. gjennom forslag om at leveransekravet avvikles, at deler av kvota kan selges, at det blir større muligheter for å flytte kvota innad i produksjonsregionen m.m.

Det foreslås at kvoteleie ikke lenger skal reguleres. Dette kan i utgangspunktet virke greit at dette blir et rent privatrettslig forhold mellom utleier og leier. Vi mener imidlertid at det er uheldig at det ikke blir noe krav til leietid, da det er viktig med en viss langsiktighet i leieforholdet for å få tilstrekkelig forutsigbarhet for de aktive produsentene.

Høringsforslaget innebærer at det blir økte muligheter for kvoteleie, noe som også vil føre til større strukturendringer i mjølkeproduksjonen.

Vi vil ellers påpeke en uheldig effekt av ordningen med kvoteleie. Ved økninger i tilskuddene til mjølkeproduksjon vil dette kunne føre til økte priser på leie av kvote. Ordningen med kvoteleie vil på denne måten føre til at mye av inntektsvirkningen av økte tilskudd tilfaller den passive utleieren av kvote i stedet for de aktive mjølkeprodusentene.

Vi er også positive til forslaget om at kvotesalg fra staten fordeles likt mellom kjøpere, slik at regelverket ikke lenger favoriserer de som har størst kvote fra før.

Det foreslås at eier av eiendommer uten kvote kan kjøpe privat kvote og leie kvote. Dette vil bidra til at det blir større muligheter for nyetablering innen mjølkeproduksjon. Å åpne opp for nyetableringer er spesielt viktig i områder med tilbakegang i produksjonen.

Det skal ikke lenger kreves at foretak som samarbeider om mjølkeproduksjonen og der mjølkeleveransen totalt er under 400 000 l organiserer seg som samdrift. Disse foretaka skal ses på som en enhet i forhold til produksjonstilskudd. Deltagerne i samarbeid om mjølkeproduksjon skal ikke lenger omfattes av unntaket i forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd om at samdriftsmedlem kan gis tilskudd gjennom eget foretak til andre dyreslag enn det samdrifta har. Vi ser helt klart at det er behov for å begrense muligheten for å få separate tilskudd i tilfelle der vi har ei samdrift med bare en aktiv part som også driver annen husdyrproduksjon i eget foretak utenom samdrifta. I mange tilfelle er imidlertid samdriftsmedlemmer med egen produksjon utenom samdriftsforetaket også aktive i samdrifta.

Det foreslås ingen endringer i regelverket for samdrifter med produksjon over 400 000 l, heller ikke når det gjelder mulighetene for å få tilskudd til andre dyreslag enn det samdrifta disponerer. Dette vil favorisere medlemmene i de store samdriftene. Vi kan ikke se at det er noen grunn til å ha ulike bestemmelser på dette punktet avhengig av størrelse for foretaka som samarbeider om mjølkeproduksjonen.

Mange mindre foretak har annen husdyrproduksjon ved siden av mjølkeproduksjon. Ved etablering av samarbeid om mjølkeproduksjonen må alle dyra de samarbeidende foretaka har legges inn i søknaden fra fellesforetaket. Hvis en skal utnytte ledig kapasitet i driftsbygninger som blir ledige ved etablering av samarbeid om mjølkeproduksjonen, vil en fortsatt ha strukturulempen ved å drive i slike bygninger, mens tilskuddet kan bli redusert. Dette endringsforslaget vil virke sterkt strukturdrivende fordi det svekker inntektsmulighetene på det enkelte bruk. En positiv effekt av forslaget er at det bidrar til forenkling for forvaltningen fordi en slipper å vurdere om det er driftsfellesskap mellom samdrifta og medlemmet med egen husdyrproduksjon.

Bakgrunnen for at ammekyr av minst 50 % kjøttferase og avkom av slike dyr skulle regnes som et eget dyreslag i forhold til produksjonstilskuddsforskriften (nåværende § 4a) var at en ønsket å øke storfekjøttproduksjonen. Dette ble innført så sent som i 2008, og vi synes det er tidlig å endre dette allerede nå i en situasjon der underskuddet på storfekjøtt øker.

Vi har ikke oppfattet at det framgår tydelig av forslaget til forskriftstekst at ei samdrift må ha et produksjonsvolum over 400 000 l for at det kreves godkjenning som samdrift. Vi synes også det er uklart om det er mulig for et samarbeidsforetak med under 400 000 l å få beregnet samdriftskvote og om enkeltmedlemmer i så fall kan ha et eget foretak med husdyrproduksjon utenom samdrifta og være berettiget separat tilskudd gjennom dette foretaket. Det forelås heller ingen endringer i forskrift om produksjonstilskudd som klargjør forskjellen på samarbeidsforetak over og under 400 000 l.

Vi vil for øvrig påpeke at dagens kvoteregulering gjør det mulig å etablere ei samdrift med en aktiv part og en eller flere passive deltagere og samtidig kunne få ei kvote på opp til 750 000 l. Dette er en mulighet som enkeltprodusenter ikke har.

Etter dagens ordning blir det ilagt overproduksjonsavgift for hele produksjonen hvis det konstateres at det har vært et samarbeid mellom flere foretak med mjølkeproduksjon. Det foreslås nå at det bare skal ilegges avgift for den delen av produksjonen som er over produksjonstaket. Fordi konsekvensen av et samarbeid blir så stor etter dagens regelverk, har dette virket preventivt i forhold til samarbeid i strid med driftsfellesskapsbestemmelsen i tilskuddsforskriftene. Forslaget vil derfor kunne føre til flere tilfelle der det i praksis er et samarbeid, men der det søkes separate tilskudd.

Bestemmelsen om tildeling av kvote ved omlegging fra sauehold i særlig rovdyrutsatte områder er foreslått tatt ut av forskriften og overført til jordbruksavtalen. Vi har ingen innvendinger mot dette. Det framgår av første avsnitt i pkt. 4.2.2 at det kan tildeles kvote ved beiting innenfor kjerneområdene for bjørn og sentrale leveområder for ulv. En har gått bort fra kjerneområdene, slik at en her bruker et foreldet begrep. Vi mener dessuten at det bør være mulig å få tildelt kvote etter denne bestemmelsen hvis en beiter i et område med årvisse rovdyrskader av en viss størrelse, uavhengig av om det beites innenfor eller utenfor et bestemt avgrenset område. Det bør være opp til rovviltforvaltningen å avgjøre hvem som kan tildeles kvote ut fra omfanget av rovvilt og størrelsen på tapene. Det bør også foreslås at kvota går tilbake til staten uten kompensasjon hvis mjølkeproduksjonen avvikles før det har gått ei bestemt tid, for eksempel 10-15 år. Etter denne bindingstida kan kvota selges tilsvarende som for andre mjølkeprodusenter.

Med hilsen

Anne Kathrine Fossum
Fung. fylkesmann

Tordis Fremgården
Seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes ut uten signatur.